

DESET GODINA UDRUGE "HORVACKO SRCE" IZ GOTALOVA

U prekodravskom selu Gotalovu od 1935. do 1941. godine djelovalo je Folklorno društvo "Horvacko srce". Vid Balog, rodom iz Gotalova, glumac zagrebačkog kazališta Komedija, 1993. godine pokrenuo je inicijativu za ponovno osnivanje Horvackog srca u Gotalovu. Tada je uspio okupiti mladiće i djevojke te je pomoću starih fotografija i usmenom predajom starijih mještana rekonstruirao narodne nošnje kakve su se nekada nosile u Gotalovu. Nažalost, u ormarima Gotalovčana nije pronađena ni jedna originalna narodna nošnja, samo jedna poculica vlasništvo Marije Bogadi. Osim narodnih nošnji, Balog je uporno snimao i prikupljao riječi pjesama, običaja i plesova iz Gotalova te je uvježbao Horvacko srce za njihov prvi nastup 12. rujna 1993. godine u Gotalovu kada je i osnovana udruga Horvacko srce. Tog dana održana je smotra folkloru pod nazivom "1. Gotalovečki zestanek". U improviziranim narodnim nošnjama po prvi puta su nastupili članovi folklorne udruge "Horvacko srce".

Od 1993. do 2002. godine održano je deset uspješnih manifestacija pod nazivom "Gotalovečki zestanek" na kojem se svake godine okupljalo sve više folklornih društava iz raznih krajeva Hrvatske, ali i iz susjedne Mađarske. S godinama je to postala središnja kulturna manifestacija u Prekodravlju, a uz koju su se tada vezali važniji sadržaji, poput blagoslova novoizgrađenog križa i blagoslova novih vitraža u mjesnoj crkvi "Svetog Ivana Krstitelja". Manifestacija se s vremenom profilirala i održava se zadnje nedjelje u kolovozu. Tijekom deset godina nastupila su folklorna društva iz Podravske Sesveta, Pitomače, Virja, Koprivnice, Gole, Ivanca, Visokog, Jakuševca, Đakova, Repušnice, Drnja, Brezovice, Donjeg Vidovca, Donje Dubrave, Đelekovca, Velikog Trojstva, Đurđevca, Kalinovca i Špišić Bukovice.

Deseti jubilarni "Gotalovečki zestanek 2002." bio je svojevrsna prekretnica. U Gotalovu je po prvi puta održana kazališna predstava. Gostovala je glumačka družina Histrioni s predstavom "Zagreb, kak Zagreb". To je bila najava drugačije organizacije Gotalovečkog zestanka u budućnosti - i njegove komercijalizacije i popularizacije.

Udruga "Horvacko srce", uslijed zakonskih promjena, 2002. je promijenila svoj naziv i od tada se zove "Gotalovečko srce". Udruga nema vlastite tamburaše, nego surađuje s tamburašima iz Pitomače koje vodi Ivan Grgačić te s tamburaškim sastavom iz Đelekovca "3x2" koje vodi Stjepan Kvakana. "Horvacko srce", kao društvo izvornog folkloru tijekom prvog desetljeća rada zabilježilo je i mnogobrojne nastupe na županijskim smotrama folkloru u Podravske Sesvetima, Molvama, Kalinovcu, Križevcima i na središnjoj kulturnoj manifestaciji Podravske motivima u Koprivnici. Gotalovečke tradicijske običaje predstavili su na međuzupanijskim susretima u Pitomači, Loboru, Jakuševcu, Velikom Trojstvu i Đakovu. Među najznačajnije nastupe ubrajaju sudjelovanje na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu 1994., predstavljanje na Pasijskoj baštini u njemačkom gradu Hamburgu 2000. i iste godine sudjelovanje na Vinkovačkim jesenima.

Slika 1. Horvacko srce, 1935. godina

Slika 2. Obnovljeno Horvacko srce s prvog nastupa na Gotalovečkom zestanku 1994. godine

Folklorna udruga "Gotalovečko srce" njeguje uskrnsne, ivanjske i svadbene običaje. Uskrnsni, odnosno vuzmeni običaji plesanja kola ispred crkve s pjesmama "Turski konji", "Sonce se je z mesecom ženilo" i "Oj rumena šipkovina" prikazani su u dokumentarnoj emisiji Hrvatske televizije pod nazivom "Križ nam stoji...", snimljene 1999. u Gotalovu. Osim uskrasnih običaja, "Gotalovečko srce" pjeva i napjeve vezane uz korizmeno vrijeme - vrijeme prije Uskrsa: "Magdalena jafkala", "Tužno plače, žofko javče", "Sedem svetih žalosti", "Prva vura zvečera" i "Sveto čislo zmolili smo". Usto, na Uskrs u crkvi pjevaju pjesmu "Veseli se, o, Marija", a njeguju i tradicijske običaje hodanja na hodalicama, kotačanja i bincanja. Nekoliko puta Udruga je nastupila i u crkvi Svete Katarine u Zagrebu u sklopu programa Pasijska baština, gdje je i predstavila korizmene pjesme i običaje Prekodravlja.

Zaštitnik Gotalova je Sveti Ivan Krstitelj po kojem se zove i tamošnja kapelica te se svake godine obilježavaju Ivanjski običaji. Uz Ivanje po selu se sakuplja granje za ivanjski krijes, a sakupljaju ga mladići povikom kroz selo: "Dejte nam granje za Ivanje, dejte nam granje za Ivanje", "Podajte nam granje za Ivanje, podajte nam granje za Ivanje". Oko krijesa su se pak plesala kola: "Eni-peni-penčica" su plesale samo djevojke s vijencima od ivančica na glavi, a "Ivan nam je kres nakuril" plesali su svi.

Vezano uz svadbene običaje plesala su se kola i pjevale pjesme: "Ja sam crni ja", "Nevina djerva", "Višnjica je rod rodila", "Alaj su to lepi pari", "Želi smo žito i pšenicu", "Sejali smo bažulka" i "Otprite nam majka te bele dvorove". Tradicionalni svadbene običaji Gotalova također su ovjekovječeni u dokumentarnoj emisiji Hrvatske televizije jer se upravo po svim regulama nekadašnjeg gotalovečkog vjenčanja ženio Vid Balog u Gotalovu. Udruga Gotalovečko srce ima i svoju himnu:

Križ nam stoji...

Križ nam stoji vu polu,
 polu prekrasnom podravskom.
 Sveti Ivan naš krstitelj,
 cirkve naše svet svetitelj.
 Čuvaj nam Gotalovi,
 so hrvacko zemlico.